

Gør en god skole bedre

– et fagligt løft
af folkeskolen

December 2012

Regeringen

Gør en god skole bedre

– et fagligt løft
af folkeskolen

Indhold

En endnu bedre folkeskole – vision og udfordringer	7
Samlet løft af folkeskolen	11
En sammenhængende og aktiv skoledag	19
Styrket efteruddannelse og anvendelse af viden om god undervisning	39
Klare mål for folkeskolens udvikling og mere lokal frihed	47
En fælles opgave	53

0 1

7 8 9

Sverige: 1
Orkan: 4
ber: 11
nd: 0

En endnu bedre folkeskole – vision og udfordringer

Danmark har en god folkeskole. Men vi skal udvikle folkeskolen, så den bliver endnu bedre.

Det er regeringens mål, at vores børn skal blive den bedst uddannede generation i danmarkshistorien.

Alle børn i folkeskolen skal have en god undervisning, hvor det enkelte barns muligheder og evner bliver udviklet mest muligt. Og folkeskolen skal lægge fundamentet for, at 95 pct. af alle unge kan gennemføre en ungdomsuddannelse.

Derfor har Danmark brug for et løft af folkeskolen, så alle børn bliver dygtigere.

Børn har en naturlig lyst til at lære og en nysgerrighed på livet. Den skal vi opmuntre gennem alle skoleår.

Vision for en endnu bedre folkeskole

Det er regeringens vision, at vi skal have en folkeskole, der udfordrer alle børn, så de bliver så dygtige, de kan. En folkeskole, der giver børnene endnu bedre faglige kundskaber og de bedste muligheder for at tage en ungdomsuddannelse og klare sig godt i livet. Udbyttet af undervisningen skal ikke afhænge af, hvor man bor, eller hvem der er ens forældre.

Folkeskolen skal også udvikle børnenes personlige og sociale kompetencer og uddanne dem til engagerede medborgere i et levende demokrati. Og det skal være spændende at gå i skole. Folkeskolen skal være en skole indrettet efter nutidens børn, så de trives og kan lide at gå i skole. Lærerne skal have uddannelse og efteruddannelse, så de har stærke kompetencer i deres fag, og de skal anvende de bedste undervisningsmetoder. Lærerne skal nyde respekt og tillid.

Alle børn har lyst til at lære, og lærerne har lyst til at undervise børnene. Med det udgangspunkt skal vi udvikle folkeskolen.

Grundlaget lægges allerede i børnenes første år. Dagtilbuddene skal stimulere børnenes naturlige lyst til at lære og gennem legende læringsaktiviteter skabe en mere glidende overgang til folkeskolen.

Udfordringer: Børnene lærer ikke nok i skolen

Vi kan være stolte af vores folkeskole. Gennem næsten 200 år har den været en vigtig drivkraft i det danske samfunds udvikling.

Men den danske folkeskole står også med store udfordringer: Mange elever lærer ikke nok gennem deres skoletid.

Det store flertal af børn klarer sig godt i skolen. Men de kan blive endnu dygtigere. Det er nødvendigt. For samfundet, arbejdsmarkedet og den globale verden stiller stadig større krav til os alle sammen.

Mange børn har det svært i folkeskolen. Knap hver sjette elev forlader skolen uden at kunne læse godt nok. Hver sjette

Folkeskolens faglige hovedudfordringer

- For mange elever læser dårligt: 15 pct. af eleverne har ikke funktionelle læsekompetencer, når de forlader grundskolen.
- Få elever læser godt: Kun 5 pct. vurderes til at være stærke læsere.
- Mange elever har problemer i matematik: 17 pct. af eleverne vurderes til ikke at have funktionelle matematikkompetencer.
- For mange elever har dårlige naturfagsevner: 17 pct. af eleverne vurderes til ikke at have funktionelle naturfagskompetencer.
- Mange lærere har svært ved at yde en differentieret undervisning, der tager højde for forskelle mellem de enkelte elever.

Kilder OECD (2010): PISA 2009 Results: What Students Know and Can Do: Student Performance in Reading, Mathematics and Science (vol. I). EVA (2011): Undervisningsdifferentiering som bærende pædagogisk princip.

elev har ikke de helt basale færdigheder i matematik. Det betyder, at der i en klasse i gennemsnit sidder tre eller fire elever, som ender med ikke at få det udbytte af folkeskolen, som de skal have. Og børn med forældre med få års uddannelse klarer sig væsentligt dårligere end børn med forældre, der har en videregående uddannelse.

Det er langt fra godt nok, når så mange børn og unge har dårlige færdigheder i grundlæggende fag som dansk og matematik. Det er en barriere for at lære andre fag i skolen. Det er en barriere for at gennemføre en ungdomsuddannelse. Og det er i det hele taget en barriere for at kunne håndtere mange forhold på arbejdspladsen og i hverdagen.

Der er også børn, der har let ved at lære. Dem skal folkeskolen også udfordre, så deres talenter bliver udviklet fuldt ud. Det sker ikke i tilstrækkeligt omfang i dag. Dygtighed smitter, og et løft af de fagligt stærke vil gavne alle elever.

Dagens folkeskole har også andre udfordringer. Det kniber med at fastholde børnenes motivation og glæde ved at gå i skole gennem hele skoleforløbet.

Og mange skoleklasser oplever uro og larm, der forstyrrer undervisningen. Det er problemer, der både kan gå ud over børnenes trivsel i folkeskolen og de faglige resultater.

Regeringen finder det derfor afgørende, at der sker et løft af folkeskolen. Et løft, der samtidigt bør bygge videre på folkeskolens nuværende styrker, herunder at folkeskolen er god til forberede eleverne til at være samfundsborgere og til at deltage i demokratiske processer mv.

Styrker i den danske folkeskole

- Danmark ligger i top i en international undersøgelse af, hvordan skolesystemer, skoler og lærere i hele verden forbereder eleverne på deres fremtidige liv som samfundsborgere.
- Danske elever er gode til at forstå og deltage i demokratiske processer.
- Både elever og lærere oplever en god debatkultur og et godt socialt klima på skolen. I en international undersøgelse ligger Danmark i top, når det gælder klassens debatklime.
- Forældre har grundlæggende stor tillid til lærere.
- Skolelærere hører til blandt de mest troværdige faggrupper.

Kilder Danmarks Pædagogiske Universitet (2010): ICCS 2009, Internationale hovedresultater, Gallup/Kommunernes Landsforening (2007): Resultat fra gallupundersøgelse foretaget for KL i 2007, Radius/Epinion (2012): Troværdighedsundersøgelse 2012.

Samlet løft af folkeskolen

I de seneste ti år har folkeskolen taget flere skridt i den rigtige retning. Der er gennemført en række ændringer af folkeskoleloven. Der er blandt andet sat øget fokus på undervisningen i de yngste klasser, og det har givet mærkbare forbedringer.

Men der er brug for et stort og grundlæggende løft af skolen, så vores børn kan blive den bedst uddannede generation i danmarkshistorien. Et løft, hvor vi ikke blot gør lidt mere af det samme, men også gør tingene på en ny og bedre måde. Og hvor folkeskolen herefter får en reformpause, så folkeskolen ikke fortsat år efter år bliver pålagt nye og omfattende regelændringer. Og hvor der i stedet kan fokuseres på at gennemføre et samlet løft af folkeskolen.

Kun ved et kvalitetsløft af folkeskolen kan vi sikre, at alle børn får de helt centrale, faglige færdigheder, og at alle børn får udfoldet deres potentiale i endnu højere grad.

Mange bidrager til udviklingen af folkeskolen. Lærere yder en værdifuld indsats med deres store faglige kunnen og engagement og er omdrejningspunktet for en bedre skole. Mange forældre tager aktivt og interesseret del i deres børns skolegang. Kommunalbestyrelserne har stort fokus på kvaliteten af skolerne i deres kommuner. Og i Folketinget har man blandt andet i år aftalt en reform, som gør læreruddannelsen fagligt stærkere og mere attraktiv.

Et samlet kvalitetsløft af folkeskolen forudsætter, at alle bidrager: Elever, forældre, lærere, pædagoger, skoleledere, kommunalbestyrelser og Folketinget. Alle skal tage ejerskab, så vi løfter folkeskolen i fællesskab.

Regeringen ønsker en løbende dialog med folkeskolens centrale parter, som sikrer, at alle bliver inddraget i udviklingen af folkeskolen.

Alle børn skal blive dygtigere

Regeringen vil give folkeskolen et kvalitetsløft, der skal være til gavn for alle børn: De børn, der klarer sig fint, men som kan blive endnu dygtigere. De børn, der har det svært i skolen, og som i dag ikke får færdigheder til at gennemføre en ungdomsuddannelse. Og de børn, der er meget dygtige, og som skal have yderligere udfordringer.

De unges kvalifikationer forbedres år for år i verden omkring os. Det danske samfund stiller også stadig større krav om en god uddannelse.

Folkeskolen skal følge med udviklingen både i verden omkring os og herhjemme i Danmark. Og den skal mere end det: Dagens folkeskole skal gøre vores børn og unge parate til morgendagens samfund.

Tre klare mål for folkeskolens udvikling

- Folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan.
- Folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater.
- Tilliden til og trivslen i folkeskolen skal styrkes blandt andet gennem respekt for professionel viden og praksis.

Et samlet løft

Regeringen vil løfte kvaliteten i folkeskolen gennem en flerstrengt indsats:

Fagligt løft og en mere spændende og aktiv skoledag til børnene

- Børnene skal være mere sammen med lærerne og have mere og bedre undervisning – i dansk og matematik og andre fag.
- Børnene skal have en mere levende skole, hvor de sammen med lærere og pædagoger – som noget nyt – har spændende aktivitetstimer, der blandt andet skal bruges til at understøtte de faglige undervisningstimer bedst muligt, og til leg, bevægelse og lektiehjælp.
- Børnene skal have en sammenhængende og aktiv skoledag, som betyder en 30 timers skoleuge for børnehaveklassen til 3. klasse, en 35 timers skoleuge for 4. til 6. klasse og en 37 timers skoleuge for 7. til 9. klasse.

Et løft af folkeskolen – mere og bedre undervisning

Regeringen vil løfte folkeskolen ved mere og bedre undervisning.

Mere undervisning i form af flere timer i dansk, matematik, engelsk, praktiske/musiske fag, natur/teknik og valgfag.

Bedre og mere moderne undervisning gennem blandt andet:

- Nye aktivitetstimer, der understøtter og supplerer undervisningen, og gør dagen mere spændende og afvekslende.
- Udvikling af nye undervisningsmetoder og værktøjer.
- Bedre lokale muligheder for to voksne i undervisningen.
- Mere anvendelse af it og digitale læringsformer.
- Styrket efteruddannelse af lærerne og pædagogerne i folkeskolen.
- Øget fokus på ledelse og styrket efteruddannelse af skolelederne.
- Styrket forskning i pædagogik og undervisningsmetoder, der skal stilles til rådighed for lærere og ledere.
- Nyt korps af læringskonsulenter, der rådgiver kommuner og folkeskoler om kvalitetsudvikling.
- Klare mål for folkeskolens udvikling.
- Regelforenkling med større frihed til kommuner og skoler.

- Der skal være bedre lokale muligheder for, at to voksne kan indgå i undervisningen i de yngste klasser og i klasser med helt særlige behov. Det vil give børnene en tættere voksenkontakt.

Kompetenceløft til lærere, pædagoger og skoleledere

- Lærere, pædagoger og skoleledere skal markant have styrket og målrettet deres efteruddannelse. Lærerne skal have endnu bedre kompetencer til at undervise i deres fag. Det er regeringens mål, at eleverne i folkeskolen i 2020 skal undervises af lærere, som enten har undervisningskompetence (tidligere linjefag) fra læreruddannelsen eller har opnået en tilsvarende faglig kompetence via deres efteruddannelse mv. Målsætningen om fuld kompetencedækning skal skrives ind i folkeskoleloven. Regeringen vil afsætte i alt 1 mia. kr. i perioden 2014-2020 til efteruddannelse af lærere og af pædagoger, der varetager opgaver i folkeskolen.
- Lærerne skal have bedre adgang til viden om, hvilke undervisningsmetoder der virker, så de kan yde en moderne undervisning af høj kvalitet.

Klare mål og mere lokal frihed

- Alle – lærere, pædagoger, elever, skoleledere, kommuner mv. – skal arbejde efter klare nationale mål for folkeskolen, så alle trækker i samme retning og udvikler folkeskolen år efter år.
- Kommunerne og skolerne skal have større frihed til at tilrettelægge den daglige undervisning og aktiviteter på skolerne.

Hovedelementerne i regeringens udspil til et løft af folkeskolen

En sammenhængende og aktiv skoledag med flere og bedre timer til undervisning og aktiviteter

Børnene skal have en sammenhængende og aktiv skoledag, som betyder en 30 timers skoleuge for børnehaveklassen til 3. klasse, en 35 timers skoleuge for 4. til 6. klasse og en 37 timers skoleuge for 7. til 9. klasse.

- Mere og bedre undervisning i dansk og i matematik.
- Aktivitetstimer med lærere og pædagoger skal give en mere afvekslende og spændende skoledag. Aktivitetstimerne skal bruges til at understøtte de faglige undervisningstimer bedst muligt og til leg, bevægelse og lektiehjælp.
- Alle børn skal bevæge sig hver dag.
- Bedre lokale muligheder for to voksne i undervisningen i de yngste klasser og i klasser med helt særlige behov.
- Styrket undervisning i andre fag
 - Engelsk allerede fra 1. klasse.
 - Mere og bedre undervisning i de praktiske/musiske fag og i natur/teknik.
 - Valgfag fra 7. klasse.
- Andre forbedringer af kvalitet og trivsel
 - Mere anvendelse af it og digitale læringsformer.
 - Inddragelse af elever og forældre og øget fokus på trivsel.
 - En udskoling med øget fokus på overgangen til ungdomsuddannelser.
 - Inklusion – en folkeskole med plads til alle.

Styrket efteruddannelse og anvendelse af viden om god undervisning

- Styrket efteruddannelse af lærere og pædagoger. Det er regeringens mål, at lærerne i 2020 skal have undervisningskompetence (tidligere linjefag) i de fag, de underviser i. Regeringen vil afsætte i alt 1 mia. kr. i perioden 2014-2020 til styrket efteruddannelse af lærere og pædagoger i folkeskolen.
- Forbedrede karriereveje for lærere.
- Statsligt løft på i alt 60 mio. kr. i 2013-2015 til kompetenceudvikling for ledere.
- Styrket forskning i pædagogik og undervisningsmetoder, der skal stilles til rådighed for lærere og ledere.
- Korps af læringskonsulenter skal understøtte kvalitetsarbejdet i folkeskolen.
- Nyt råd for børns læring.

Klare mål for folkeskolens udvikling og mere lokal frihed

- Tre klare nationale mål for folkeskolens udvikling.
- Regelforenkling med større frihed til kommuner og skoler.

En sammenhængende og aktiv skoledag, der skaber en bedre skole

Børnenes mere sammenhængende skoledag betyder, at deres skolegang fra børnehaveklasse til og med 9. klasse udvides med mange timer, der skal bruges til mere og bedre undervisning, og til nye aktivitetstimer, der skal gøre skoledagen mere spændende og afvekslende. Udvidelsen skal ses i sammenhæng med, at mange børn med den sammenhængende skoledag vil tilbringe færre timer i fritidsordninger eller klubtilbud.

Det er et af hovedelementerne i løftet af folkeskolen: Ved at flytte tid og aktiviteter fra fritidsordninger og klubtilbud over i skolen får børnene en mere sammenhængende og spændende skoledag.

På den måde opnår vi flere positive ting på én gang:

- Børnene vil opleve en skole, hvor de både får mere undervisning og nye aktivitetstimer. Aktivitetstimerne skal blandt andet underbygge og supplere undervisningen med fagligt understøttende aktiviteter – fx i form af praktiske projektfølber om faglige temaer, øvelser, leg-og-læring og lektiehjælp. Denne kombination af undervisning og aktiviteter skal fremme børnenes faglige udvikling.
- Børnene vil i deres skoledag få mere tid til fysisk bevægelse og motion. Ud over at fremme børnenes sundhed og fysiske udvikling vil det understøtte indlæringen og bidrage til større koncentration og mere ro i undervisningstimerne.
- Børnene vil få bedre tid til at arbejde med fælles projekter og temaer, der kan fremme deres alsidige udvikling, herunder deres sociale og personlige udvikling. Det vil udvikle børnenes evne til at samarbejde med andre og give dem sociale kompetencer, som de også skal bruge senere i deres voksenliv.

En sammenhængende skoledag med undervisning og aktivitetstimer vil samtidigt betyde, at skoledagen bliver mere afvekslende og spændende. Det kan øge børnenes trivsel i skolen og deres motivation til at lære.

Hertil kommer, at de børn, som i dag ikke benytter sig af fritidstilbuddene, også vil være omfattet af de nye aktivitetstimer i skolen. Det giver en større inklusion – blandt andet af børn med anden etnisk baggrund end dansk.

Der vil fortsat være god tid til fritids- og sportsaktiviteter, når skoledagen er slut. For børn i børnehaveklassen og til og med 3. klasse vil skoledagen typisk slutte kl. 14. Børn i 4.-6. klasse vil typisk have fri fra kl. 15. Og de ældste børn vil normalt få fri fra skole omkring kl. 15.30.

En sammenhængende skoledag for Jasmin i 1. klasse

Et eksempel

Jasmin går i 1. klasse. Når hun vågner mandag morgen, glæder hun sig til at komme i skole, hvor hun skal starte med at fortælle om sin weekend. Hver mandag mødes alle 1. klasseeleverne i den første halve time, hvor de synger, inden det i dag er Jasmins tur til at fortælle. Efter morgensamling skal Jasmin have matematik, hvor klassen skal lære at lægge tal sammen.

Jasmins lærer er god til at gøre undervisningen sjov. I dag har de en masse klodser i forskellige farver, som de bruger til at regne med. Før frokost har Jasmin dansk. Klassen har venskab som tema for tiden både i dansk, engelsk og i klassens tid. I dansk skal de skrive ord og sætninger, som de synes siger noget om at være en god ven. De starter med at finde på nogle ord sammen, som læreren skriver på klassens interaktive tavle. Ordene gemmes, så eleverne selv kan hente dem frem på deres egen computer derhjemme. Derefter skal de selv skrive hele sætninger ned.

Frokostpausen er lang, så de når både at spise og komme ud at lege. Legepatruljen organiserer forskellige lege i skolegården. Alle skal vælge en leg, hvor de får bevæget sig. Jasmin vælger "kongeløber" sammen med nogle af de andre piger fra klassen. Efter frokost fortsætter klassen med dansk, hvor Jasmin kommer i en gruppe, der skal samarbejde om at vise tre forskellige ord om venskaber gennem et lille skuespil.

Inden Jasmin får fri, har hun aktivitetstime, hvor alle elever fra indskoling er opdelt i hold, der laver forskellige aktiviteter. I starten af 1. klasse havde Jasmin nogle udfordringer med at koble bogstaver og lyde. Jasmin har derfor hver mandag aktivitetstime med andre elever i indskoling, der har lignende læseudfordringer. På den måde kan hun forbedre sine læsekompetencer uden at gå glip af danskundervisningen i klassen. Og det er også rart at lære nogle af de andre elever bedre at kende. Jasmins forældre kan allerede mærke fremgang, når de læser med hende om aftenen.

En sammenhængende og aktiv skoledag med flere og bedre timer til undervisning og aktiviteter

Det er lærerne, der får skolen til at leve og eleverne til at lære. Derfor skal elever og lærere tilbringe mere tid sammen på skolen. Eleverne skal have en sammenhængende og aktiv skoledag med kvalitetstid, der styrker undervisningen og gør skolen mere levende.

En sammenhængende og aktiv skoledag med flere og bedre timer til undervisning og aktiviteter

1. Mere og bedre undervisning i dansk og i matematik.
2. Aktivitetstimer med lærere og pædagoger skal give en mere afvekslende og spændende skoledag. Aktivitetstimerne skal bruges til at understøtte de faglige undervisningstimer bedst muligt og til leg, bevægelse og lektiehjælp. Alle børn skal bevæge sig hver dag.
3. Bedre lokale muligheder for to voksne i undervisningen i de yngste klasser og i klasser med helt særlige behov.
4. Styrket undervisning i andre fag
 - Engelsk allerede fra 1. klasse.
 - Mere og bedre undervisning i de praktiske/musiske fag og i natur/teknik.
 - Valgfag fra 7. klasse.
5. Andre forbedringer af kvalitet og trivsel
 - Mere anvendelse af it og digitale læringsformer.
 - Inddragelse af elever og forældre og øget fokus på trivsel.
 - En udskoling med øget fokus på overgangen til ungdomsuddannelser.
 - Inklusion – en folkeskole med plads til alle.

Det handler både om mere tid og om bedre kvalitet. Det er en ny måde at indrette en skoledag på.

Regeringen foreslår en sammenhængende og aktiv skoledag med mere og bedre undervisning og med mere tid til forskellige aktiviteter. På den måde får eleverne en mere levende og moderne skoledag.

Regeringen foreslår, at en skoleuge kommer til at bestå af

- 30 timer for børnehaveklassen til 3. klasse
- 35 timer for 4. til 6. klasse
- 37 timer for 7. til 9. klasse.

Det svarer til en gennemsnitlig skoledag på henholdsvis 6, 7 og 7,4 timer (inkl. pauser).

Den sammenhængende skoledag giver mulighed for flere undervisningstimer i dansk og matematik og andre fag. Det vil styrke elevernes faglige færdigheder.

Regeringen foreslår, at ca. 1/5 af den ekstra skoletid bliver brugt til flere undervisningstimer. Det vil øge undervisningen over et helt skoleforløb med 800 ekstra undervisningslektioner set i forhold til i dag.

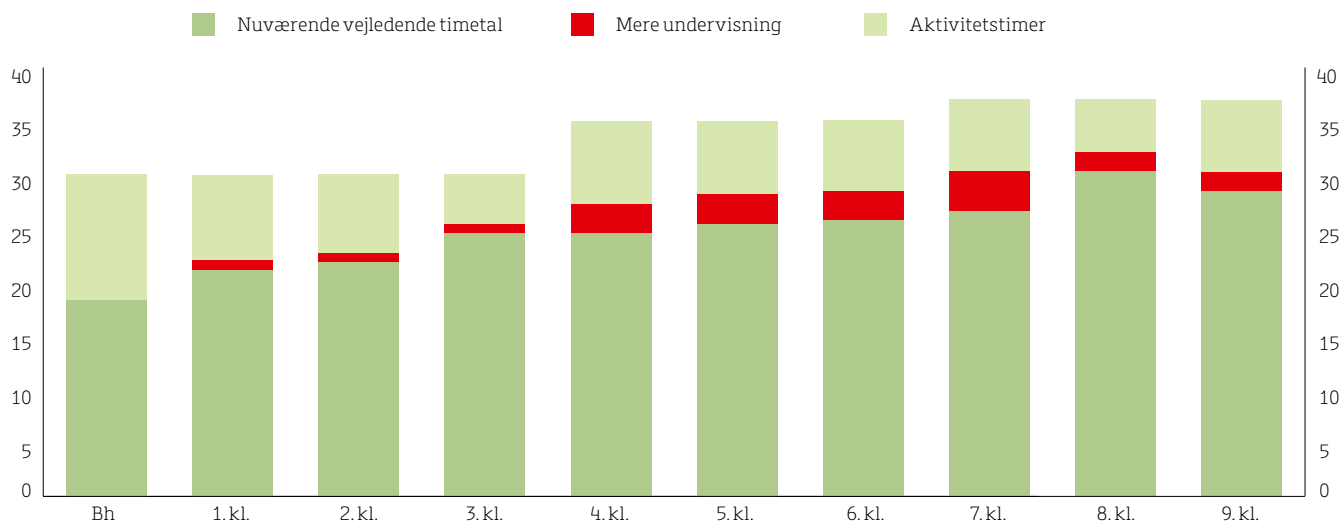
Det giver mulighed for at øge antallet af undervisningslektioner på alle klassetrin fra 1. til 9. klasse:

- 1 lektion om ugen for 1.-3. klasse
- 3 lektioner om ugen for 4.-6. klasse
- 4 lektioner om ugen i 7. klasse
- 2 lektioner om ugen for 8.-9. klasse.

I dag har de fleste skoler et skoleår, der består af 200 skoledage. Det skal der ikke ændres ved.

De ekstra timer skal især bruges til at styrke undervisningen i dansk og matematik med flere timer. Men der er

Et løft af folkeskolen: Mere undervisning og mere tid til aktiviteter

Anm. Figuren viser timetallet i den sammenhængende skoledag inklusiv pauser. Den samlede tid er i figuren opdelt på de nuværende vejledende timetal, ekstra undervisningstimer og de nye aktivitetstimer.

Et løft af folkeskolen: Flere timer pr. skoleuge til mere undervisning og flere aktiviteter

	Bh	1. kl.	2. kl.	3. kl.	4. kl.	5. kl.	6. kl.	7. kl.	8. kl.	9. kl.
Antal timer* om ugen før løft	18,3	21,1	21,8	24,5	24,5	25,4	25,7	26,6	30,3	28,4
Antal timer* om ugen efter løft	30,0	30,0	30,0	30,0	35,0	35,0	35,0	37,0	37,0	37,0
Ekstra timer á 60 minutter	11,7	8,9	8,2	5,5	10,5	9,6	9,3	10,4	6,8	8,6

Den ekstra tid skal bruges til:

Ekstra undervisnings- lektioner á 45 minutter**	0	1	1	1	3	3	3	4	2	2
Aktivitetstimer i lektioner á 45 minutter**	12,7	8,7	8,0	5,0	8,4	7,4	7,2	7,4	5,4	7,4

*Timer á 60 minutter - opgjørt inklusiv pauser. Antal timer om ugen før løft er opgjørt ud fra det vejledende timetal.

** Den ekstra tid til undervisningslektioner og aktivitetstimer er opgjørt i antal lektioner á 45 minutter. Lektionerne er eksklusiv pauser.

også behov for at styrke undervisningen i de praktiske/musiske fag, natur/teknik, engelsk og valgfag.

For at forny folkeskolen foreslår regeringen, at hovedparten af den udvidede, sammenhængende skoledag

skal bruges til aktivitetstimer. Det er timer, der ikke har samme karakter som de normale, faglige undervisningstimer, men som supplerer undervisningen med en række spændende aktiviteter, der kan fremme elevernes faglige, personlige og sociale kompetencer og deres trivsel.

1. Mere og bedre undervisning i dansk og matematik

Dansk og matematik er de to grundlæggende fag i folkeskolen. De er forudsætningen for, at eleverne klarer sig godt i skolens øvrige fag. Og gode færdigheder i dansk og matematik er afgørende for, at eleverne senere kan gennemføre en ungdomsuddannelse og klare sig godt på arbejdsmarkedet og i hverdagen.

Mere undervisning i dansk og matematik

Undervisningen i dansk og matematik er i de seneste år blevet styrket i de yngste klasser, blandt andet med flere timer. Det har haft en mærkbar effekt. Nu er tiden kommet til en styrkelse af dansk- og matematikundervisningen på de øvrige klassetrin, så vi fastholder og styrker det faglige løft og sikrer, at alle elever kommer med.

Fremskridt i dansk og matematik i de yngste klasser

I de seneste år er danske elever i indskoling blevet markant bedre til at læse. I dag læser elever i 3. klasse lige så godt, som de tidligere gjorde i 4. klasse. Og deres læseresultater er nu meget bedre end det europæiske gennemsnit.

Danske elever i 4. klasse skønnes at have rykket deres færdigheder i matematik med det, der svarer til et helt klassetrin, sammenlignet med danske 4. klasseelevers færdigheder i 1995. Det viser den internationale undersøgelse TIMSS af 4. klasseelevers præstationer i matematik og naturfag i 37 lande og regioner.

Til gengæld har de danske elevers faglige niveau på mellemtrinnet og i udskoling ikke fulgt samme positive udvikling som i indskoling. Samlet set ligger de danske skoleelevers niveau i dansk og matematik omkring gennemsnittet sammenlignet med andre OECD-lande, når de forlader folkeskolen. Det har de gjort de sidste ti år.

Skolerådets formandskab skriver i sin beretning for 2011, at hvis der tages højde for, at danske elever i gennemsnit har bedre uddannede forældre end elever i de fleste andre OECD-lande, er de danske elever noget under OECD-gennemsnittet i læsning og matematik. Der er derfor behov for at styrke indsatsen fra 4.-9. klasse.

Kilder Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS) 2006, Trends in International Mathematics and Science Study (TIMSS) 2007, Programme for International Student Assessment (PISA) 2009.

Regeringen foreslår derfor, at undervisningen for alle elever i 4.-9. klasse:

- udvides med 1 lektion om ugen i dansk, så eleverne fremover har 7 lektioner om ugen,
- udvides med 1 lektion om ugen i matematik, så eleverne fremover har 5 lektioner om ugen.

Det betyder, at 60 pct. af den tid, som undervisningstimerne skal udvides med, anvendes til de to grundlæggende fag.

Bedre undervisning i dansk og matematik

Ud over det øgede antal lektioner i dansk og matematik skal kvaliteten i undervisningen i fagene styrkes. Det er regeringens mål, at alle børn skal kunne læse, skrive og regne, når de forlader 2. klasse, og det faglige fokus skal fastholdes hele vejen gennem skolen.

Derfor skal der opstilles mere præcise faglige mål for, hvilke færdigheder, kompetencer og metoder eleverne skal tilpasse sig i dansk og matematik på de enkelte klassetrin.

Undervisningen i dansk og matematik skal samtidigt forbedres ved en styrket efteruddannelse af lærerne. Målet er, at lærerne skal have undervisningskompetence svarende til linjefag i de fag, de underviser i.

Eleverne skal være mere aktive i timerne. Mange elever har brug for at få tingene i hænderne for at lære. For at hæve kvaliteten i dansk- og matematiktimerne vil regeringen også afsætte midler til et treårigt forsøgs- og udviklingsprojekt, som skal udvikle nye undervisningsmetoder til dansk og matematik, der udfordrer alle børn. Blandt andet ved mere anvendelse af it som en integreret del af undervisningen. Og fx ved i de ældste klasser at bruge matematik til løsning af praktiske opgaver som fx privatøkonomi, så det skaber mere mening for eleverne.

Der skal også udvikles nye værktøjer til at kortlægge elevernes færdigheder i dansk og matematik – som fx test til ordblindhed og talblindhed. Resultaterne af projektet skal løbende formidles til kommuner og skoler gennem et nyt korps af læringskonsulenter.

2. Aktivitetstimer skal give en bedre og mere aktiv skoledag

Regeringen ønsker, at skoledagen skal være mere spændende, afvekslende og levende.

Derfor foreslår regeringen, at eleverne i den sammenhængende skoledag skal have en ny type timer – aktivitetstimer. Aktivitetstimerne skal med deres form og indhold forny folkeskolen og præge den måde, eleverne oplever den enkelte skoledag på.

Aktivitetstimerne skal primært indeholde:

- **Fagligt understøttende aktiviteter**, der i forlængelse af undervisningen skal underbygge og supplere den faglige indlæring. Fx i form af praktiske projektføløb om faglige temaer, øvelser og lektiehjælp. I de yngste klasser desuden ved en kombination af leg og læring.
- **Motion og bevægelse**, der skal fremme elevernes sundhed, trivsel og koncentration. Eleverne skal have motion og bevægelse hver dag.
- Aktiviteter, der skal fremme elevernes **alsidige udvikling**, herunder særligt deres sociale og personlige udvikling. Det kan for eksempel være udvikling af elevernes samarbejdsevner. I de ældste klasser kan det blandt andet være besøg på virksomheder og ungdomsuddannelser, som kan forberede de unge på deres videre uddannelsesforløb.

Regeringen foreslår, at eleverne i den sammenhængende skoledag skal have mange nye aktivitetstimer. Ca. 13 aktivitetstimer om ugen i børnehaveklassen og ca. 5-9 aktivitetstimer om ugen i 1.-9. klasse.

Den sammenhængende skoledag vil typisk slutte kl. 14 for elever i børnehaveklassen og til og med 3. klasse, kl. 15 for elever i 4.-6. klasse og kl. ca. 15.30 for de ældste elever. Der vil således fortsat være god tid til fritidsaktiviteter, når skoledagen er slut.

Skolerne skal sikre sig, at kvaliteten i aktivitetstimerne er høj, og at aktivitetstimerne i vidt omfang indgår i et konstruktivt samspil med undervisningen.

Regeringen foreslår, at kommuner og skoler får udstrakt frihed til at anvende aktivitetstimerne til de formål, som de ønsker i lyset af lokale forhold. Alle skoler skal dog tilbyde

Eksempler på hvad aktivitetstimerne i den sammenhængende skoledag kan anvendes til:

Fagligt understøttende aktiviteter

Aktivitetstimerne skal ses i forlængelse af de faglige timer. Aktivitetstimerne kan anvendes til, at eleverne øver sig og træner de ting, de har lært i undervisningen. Timerne kan fx anvendes til *praktiske projektføløb*, hvor eleverne arbejder med at omsætte teori til praksis. Det kan fx være ved at lave mindre filmklip, der forklarer matematikken for kammeraterne eller ved at bygge et lille drivhus.

I de yngste klasser kan aktivitetstimerne bruges til *leg*, der også understøtter indlæringen. Timerne kan også anvendes til *lektiehjælp*, hvor eleverne fx får tilbudt hjælp til de svære regnestykker. Lektiehjælpen kan også være særligt tilrettelagte forløb rettet mod elever med fx læse-, stave- eller matematikvanskeligheder.

Aktivitetstimerne giver også mulighed for at bringe *omverdenen* ind i skolen, så eleverne kan relatere viden fra konkrete fag til praksis i det omgivende samfund. Det kan blandt andet være ved at have udeskole, hvor eleverne fx indsamler spiselige råvarer i naturen, som efterfølgende anvendes i hjemkundskab, eller besøg på et autoværksted, hvor eleverne stilles praktiske opgaver.

Motion og bevægelse

Det vil være oplagt at anvende aktivitetstimerne til daglig motion og bevægelse. Det kan enten være traditionelle *fysiske aktiviteter* som morgenløb, boldspil eller lignende, eller aktiviteter, der understøtter elevernes *faglige læring* – fx bogstavkrig, orddart, dramatisering af historie mv.

Skolen kan også vælge at samarbejde med det lokale idræts- og foreningsliv ved fx at invitere en lokal træner til at træne eleverne i en sportsdisciplin.

Elevernes alsidige udvikling

Aktivitetstimerne kan også bruges til at understøtte elevernes alsidige udvikling. I sådanne timer kan der fx arbejdes med klassens interne relationer, mobning og skolens *undervisningsmiljø* generelt. Det kan fx være elevmægling og andre elev-til-elev-aktiviteter.

Det kan også afholdes *udviklingssamtaler* mellem voksen og elev om elevens personlige, sociale og faglige udvikling. I de ældste klasser vil aktivitetstimerne også kunne anvendes til at arbejde med elevernes *uddannelsesparathed*. Der kan etableres mentorordninger, hvor elever fra udskolingen får en mentor i form af en elev på en ungdomsuddannelse.

Eleverne kan fx besøge virksomheder og uddannelsessteder, og de kan forberedes på voksenlivet ved at møde praktiske problemstillinger, som de vil møde som voksne. Det kan være overvejelser om tilrettelæggelse af privatøkonomien, forståelse af forsikringer, betaling af regninger etc.

lektiehjælp i aktivitetstimerne. Og skolerne forpligtes til at sikre, at eleverne får bevægelse og motion hver dag. Det kan enten ske i aktivitetstimerne eller på anden måde. Det vil fremme elevernes sundhed og fysiske udvikling og understøtte, at der er ro og koncentration i timerne. Regeringen ser gerne et endnu tættere samarbejde mellem folkeskolen og forenings- og idrætslivet.

Skolerne skal kunne benytte de former for holddannelser og samværsformer, der passer bedst til de forskellige typer af aktiviteter. Timerne vil fx kunne anvendes på tværs af klasser og årgange. Længden af aktivitetstimer kan desuden variere fra fx 10 minutter til en hel skoledag afhængig af den planlagte aktivitet.

Aktivitetstimerne kan både varetages af lærere, pædagoger og personale med andre kvalifikationer. Pædagoger kan for eksempel spille en særlig rolle i forhold til relationsarbejde, alsidig udvikling og fysisk udfoldelse. På den måde bringes der nye, værdifulde kompetencer i spil i løbet af skoledagen, og sammen med lærerne kan pædagogerne skabe bedre rammer for et sammenhængende børneliv.

Det er op til de enkelte kommuner, hvordan samarbejdet skal ske. Det kan blandt andet afhænge af, hvilket konkret indhold man vil give aktivitetstimerne på de enkelte klassetrin.

For at understøtte kvaliteten af aktivitetstimerne iværksættes et udviklingsprojekt, der skal give skolerne kvalificeret viden om, hvordan aktivitetstimerne kan anvendes, så de bedst understøtter elevernes læring, motivation og trivsel.

3. Bedre lokale muligheder for to voksne i undervisningen

Regeringen foreslår, at kommunerne får mulighed for at give skolerne dispensation til at nedsætte antallet af ugentlige aktivitetstimer for en eller flere klasser i op til et år, hvis de samtidig øger antallet af undervisningstimer med to voksne, herunder særligt i dansk og matematik.

Dispensationsmuligheden gælder for de yngste klasser – børnehaveklasser og 1.-3. klasser – og for 4.-9. klasser med helt særlige behov.

Dispensationen kan gives til de yngste klasser, hvis det vurderes, at de faglige mål, elevernes trivsel og alsidige udvikling samlet set bedre kan fremmes ved at benytte

to voksne i undervisningen end ved en længere skoledag. For de øvrige klassetrin skal der være tale om helt særlige behov, hvis der skal gøres brug af dispensationen til to voksne i klassen.

To voksne i undervisningen kan fx gennemføres som en undervisningsassistentordning, hvor pædagoger eller andre faggrupper indgår i løsningen af undervisningsopgaven i samarbejde med læreren. Det kan give bedre mulighed for at tage hånd om den enkelte elev. Eleverne får en kortere skoledag, men opnår til gengæld en tættere voksenkontakt.

4. Styrkelse af engelsk, de praktiske/musiske fag, natur/teknik og valgfag

Mere og bedre undervisning i hovedfagene dansk og matematik er grundlaget for, at alle børn kan blive dygtigere. Men der skal også ske et løft i en række andre fag.

Regeringen foreslår, at det vejledende timetal øges for en række fag:

- Engelsk indføres allerede i 1. og 2. klasse med 1 lektion om ugen.
- Udvalgte praktiske/musiske fag udvides i 3. og 6. klasse med 1 lektion om ugen. De praktiske/musiske fag omfatter sløjd, håndarbejde, billedkunst, musik, hjemkundskab og idræt.

- Natur/teknik udvides i 4. og 5. klasse med 1 ekstra lektion om ugen.
- Valgfag starter allerede i 7. klasse med 2 lektioner om ugen.

Engelsk allerede fra 1. klasse

Når man skal begå sig i en global verden og følge med på blandt andet internettet, er det i stigende grad vigtigt at kunne beherske engelsk. Jo tidligere børnene lærer et fremmedsprog, desto lettere har de ved at beherske det.

Løft af folkeskolen: Flere undervisningslektioner fordelt på klassetrin og fag

Fag	Løft	1. kl.	2. kl.	3. kl.	4. kl.	5. kl.	6. kl.	7. kl.	8. kl.	9. kl.
Ekstra lektioner		1	1	1	3	3	3	4	2	2
Dansk	Før	11	10	9	6	6	6	6	6	6
	Efter	11	10	9	7	7	7	7	7	7
Matematik	Før	5	5	5	4	4	4	4	4	4
	Efter	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Natur/teknik	Før	1	1	2	2	2	2	-	-	-
	Efter	1	1	2	3	3	2	-	-	-
Engelsk	Før	-	-	2	2	3	3	3	3	3
	Efter	1	1	2	2	3	3	3	3	3
Valgfag	Før	-	-	-	-	-	-	-	2	2
	Efter	-	-	-	-	-	-	2	2	2
Praktiske/musiske fag*	Før	3	6	6	9	9	8	5	2	2
	Efter	3	6	7	9	9	9	5	2	2

Anm. Tiden i skemaet er angivet i lektioner á 45 minutter, og pauserne er ikke inkluderet. For de nugældende antal lektioner er der tale om vejledende timer. Tabellen omfatter kun de fag, hvor timetallet ændres. Tallene summer derfor ikke til antallet af lektioner på en skoleuge.

* Praktiske/musiske fag omfatter sløjd, håndarbejde, billedkunst, musik, hjemkundskab og idræt.

Kilder Bekendtgørelse om undervisningstimal i folkeskolen for skoleårene 2006/07-2010/11 og efterfølgende skoleår.

Og langt de fleste børn møder allerede engelsk i en meget tidlig alder og er motiverede for at lære sproget.

Regeringen foreslår derfor, at undervisningen i engelsk, som i dag starter i 3. klasse med to lektioner om ugen, rykkes frem, så det vejledende timetal for engelsk er 1 lektion om ugen både i 1. og 2. klasse.

Regeringen foreslår også, at internationaliseringen i folkeskolen styrkes ved at give kommunerne adgang til at oprette internationale linjer og internationale grundskoler.

Flere og bedre timer i de praktiske/musiske fag

De praktiske/musiske fag skal være gennemgående fag i børnenes skolegang, så de kan bidrage til at understøtte den faglige udvikling og folkeskolens øvrige fag. Fagene skal fx tydeliggøre, at det, eleverne lærer i skolen, kan omsættes til praktiske og anvendelige ting. Og fagene skal bidrage til at motivere og engagere eleverne og fremme deres kreativitet.

Regeringen foreslår, at det vejledende timetal for de praktiske/musiske fag, som omfatter idræt, sløjd, hjemkundskab, håndarbejde, billedkunst og musik øges med én lektion om ugen i 3. og 6. klasse.

Regeringen vil endvidere ændre fagene sløjd og håndarbejde til et nyt fælles fag – håndværk og design.

For at bidrage til at hæve kvaliteten i både de praktiske/musiske fag og i folkeskolens øvrige fag igangsættes en række forsøg, der skal afdække effekterne af praktiskorienterede læringsformer både i relation til dansk og matematik og til at understøtte andre fag som fx de praktiske/musiske fag.

Flere og bedre timer i natur/teknik

De naturfaglige fag giver eleverne vigtig og brugbar viden om naturen og miljøet, om hvordan dyr og mennesker fungerer, og om hvordan maskiner og robotter virker. Natur og teknik er et vigtigt dannelsesområde for alle elever – både for at klare sig i dagligdagen og af hensyn til videre uddannelse – uanset om man vil være læge, ingeniør eller mekaniker, håndværker eller social- og sundhedshjælper.

Regeringen foreslår derfor at udvide det vejledende timetal for natur/teknik i 4.-5. klasse fra 2 til 3 lektioner om ugen. Herudover kan en del af aktivitetstimerne anvendes til at kombinere naturfag med leg og med ekskursioner til virksomheder og videnskabsparker for børn og unge.

Valgfag fra 7. klasse

Valgfag bidrager til at give eleverne indblik i en række nye fag og afprøve andre interesser, som fx kan være nyttige for deres valg af videre uddannelse. De kan samtidigt være med til at fastholde elevernes motivation og interesse for at lære.

I dag har eleverne i 8. og 9. klasse mulighed for mindst 2 lektioner om ugen i valgfag – fx medier, fransk, sløjd, hjemkundskab og motorlære.

Regeringen foreslår, at valgfag indføres fra 7. klasse. Der foreslås et vejledende timetal på 2 lektioner om ugen i valgfag i 7. klasse, og at det ikke længere vil være valgfrit for eleverne at deltage i valgfagsundervisningen.

Regeringen foreslår samtidig, at kommunerne får mulighed for at tilbyde flere valgfag end i dag. Fx valgfag som astronomi, metal/teknologiværksted og udformning af hjemmesider. Valgfagene kan også grupperes i valgfagspakker, hvor det overordnede emne fx kan være sprog, naturfag, teknologi eller innovation.

En sammenhængende skoledag for Mathias i 4. klasse

Et eksempel

Mathias går i 4. klasse og deltager aktivt i undervisningen. Mathias er særlig glad for, at han kan se, at det, han laver i skolen, kan bruges i den virkelige verden, som når hans klasse på tværs af fagene matematik og "håndværk og design" har beregnet og bygget en kompostbeholder i skolegården. Så giver matematikken god mening for Mathias.

I dag er det onsdag, men ikke en helt almindelig en af slagsen. To gange om måneden har 4. klasserne udeskole, hvilket betyder, at hele skoledagen foregår udenfor. De er mange elever, men der er også flere lærere, og Kristian, der er pædagog, er med dem hele dagen. Dagen starter med, at Søren – deres lærer i natur/teknik – fortæller om, hvor mange spiselige ting der egentlig er i den danske natur. Bagefter skal eleverne i hold samle råvarer ind, som de kan bruge til at lave mad. De skal både i skoven og må bruge skolens køkkenhave.

De går frem og tilbage fra skoven – det gør de tit, og det giver god frisk luft og mulighed for at få rørt sig. Da de kommer tilbage, skal de tænde bål og lave mad i gryder over bålet. Deres hjemkundskabslærer har sørget for lidt ekstra ingredienser. Alt det grønne affald fra de indsamlede planter samles ind og kommes i kompostbeholderen. Eleverne skal senere undersøge, hvad der sker med affaldet nede i kompostbeholderen. Mens de spiser, snakker de om, hvor den mad, de har derhjemme i køleskabet, kommer fra.

Efter de har spist og holdt pause, skal Mathias og hans klassekammerater have matematik i skoven. De skal afprøve forskellige simple metoder til at finde højden på et træ, og de skal finde ud af en smart måde at tælle alle træerne i skoven på.

5. Andre forbedringer af kvalitet og trivsel

Regeringen foreslår en række andre tiltag, der skal medvirke til et løft af folkeskolen:

Mere anvendelse af it og digitale læringsformer

Anvendelse af it skal styrke elevernes faglighed og ruste dem bedre til fremtidige uddannelses- og jobmuligheder. Den skal samtidig understøtte en mere målrettet tilrettelæggelse af undervisningen og muliggøre en bedre udnyttelse af ressourcerne i folkeskolen.

For at fremme anvendelsen af it i folkeskolen har regeringen afsat en pulje på i alt 500 mio. kr. i perioden 2012-2015. Puljen skal især bidrage til at øge anvendelsen af it og sikre bedre brug af digitale læremidler i folkeskolen.

Regeringen har som led i den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi indgået aftale med KL om, at kommunerne frem mod 2014 skal sikre den nødvendige infrastruktur, herunder blandt andet stabilt trådløst netværk med tilstrækkelig kapacitet og adgang til en computer for de elever, der ikke selv kan medbringe en.

En øget og kvalificeret brug af it i undervisningen kræver imidlertid også, at it ikke ses isoleret, men som en integreret del af undervisningen. Regeringen vil derfor sikre, at digitale kompetencer og digital understøttelse af undervisningen tænkes ind i alle fag og øvrige aktiviteter i folkeskolen.

Regeringen vil desuden over en årrække sikre øget brug af it i forbindelse med afgangsprøverne. Det kan blandt andet være gennem selvrettende skriftlige digitale prøver i udvalgte fag.

Inddragelse af elever og forældre og øget fokus på trivsel

For at styrke inddragelsen af forældre og elever i udviklingen af skolen foreslår regeringen, at det nye korps af læringskonsulenter skal formidle god praksis for, hvordan forældre og elever kan være med til at udvikle folkeskolen og understøtte en sammenhængende skoledag.

Det kan fx være konkrete metoder og redskaber i forhold til tilrettelæggelse af skolebestyrelses- og skole-hjem-samarbejde og særlige indsatser i forhold til at engagere udsatte familier positivt i børnenes skolegang.

Elevernes evne til at deltage aktivt i undervisningen og bidrage til at skabe et godt undervisningsmiljø på skolen skal styrkes ved at formidle viden og erfaringer om, hvordan elever kan inddrages i planlægning og gennemførelse af undervisning og sociale aktiviteter. Og ved at ruste lærerne til at bruge engagerende undervisningsmetoder.

Desuden skal elevernes medansvar over for deres kammerater og fælles læring øges ved at styrke elev-til-elev-aktiviteter, mentorordninger og elevrådgivning.

Ro i klassen, gode kammeratskaber og et godt skolemiljø er en forudsætning for, at eleverne har lyst til og muligheder for at lære. Samtidig er det en forudsætning for, at lærerne har ro til at kunne lære fra sig.

Regeringen foreslår, at det bliver ét af de nationale måltal for folkeskolen at forbedre børnenes trivsel i folkeskolen. Og at det samtidig skal være et centralt element i kommunernes og skolernes arbejde med at udvikle kvaliteten, at de følger børnenes trivsel på de enkelte skoler. Desuden skal skolerne have rådgivning om arbejdet med undervisningsmiljø og trivsel, så de kan mindske den undervisningsforstyrrende uro og understøtte elevernes sociale og faglige udvikling.

Inddragelse af forældre og elever

Forældrenes aktive deltagelse i barnets læring og opbakning til skolen har en helt central betydning for elevernes læring og faglige resultater.

Aktiv inddragelse af eleverne har indflydelse på elevernes motivation, trivsel og udbytte af undervisning. Der er gode erfaringer med elev-til-elev lektiecafeer, hvor elever hjælper kammerater, der er fagligt udfordret. Dette styrker elevernes sociale og faglige kompetencer samt trivslen på skolen.

En udskoling med øget fokus på overgangen til ungdomsuddannelser

Det er regeringens målsætning, at 95 pct. af en ungdomsårgang skal gennemføre mindst en ungdomsuddannelse. Danmark er både et videns- og produktions-samfund, og vi har brug for både erhvervsfagligt og gymnasialt uddannede unge, som tilsammen kan bidrage med en bred vifte af kompetencer.

For at nå dette mål skal eleverne i folkeskolen være bedre forberedte til deres ungdomsuddannelse – både i forhold til valg af ungdomsuddannelse og evnerne til at gennemføre den. Det kræver blandt andet et langt mere målrettet

arbejde med elevernes uddannelsesparathed, så alle elever ved afslutningen af 9. klasse er parate til videre uddannelse.

Regeringen foreslår, at der skal lægges større vægt på klare, objektive kriterier for, hvad det vil sige at være uddannelsesparat. Regeringen foreslår endvidere, at eleverne skal have en foreløbig uddannelsesparathedsvurdering i 8. klasse. Det giver mulighed for, at lærere og vejledere i Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) systematisk kan tage hånd om elever, der er i risiko for ikke at blive uddannelsesparate og har brug for at udvikle deres kompetencer. Det kan både være de personlige, sociale og faglige kompetencer. Som led i at styrke elevernes uddannelsesparathed

og kendskab til arbejdsmarkedet lægges der endvidere op til, at aktivitetstimerne kan indeholde uddannelses-, erhvervs- og arbejdsmarkedsorientering.

Folkeskolens afgangsprøver skal afspejle, at 9. klasse ikke blot er afslutningen på folkeskolen, men også begyndelsen på videre uddannelse. Prøverne har betydning for, hvordan undervisningen tilrettelægges, og hvilken indsats eleverne lægger i fagene.

Regeringen foreslår derfor, at afgangsprøverne får et mere virkelighedsnært fokus og en moderne form, hvor brug af it, gruppeprøver samt tværfaglige-, projekt- og produktorienterede prøver fylder mere.

Regeringen foreslår også, at afgangsprøverne skifter navn til "9. klasseprøver" for at understrege, at der ikke er tale om afslutningen på et uddannelsesforløb.

Med de flere timer i en sammenhængende skoledag bliver der desuden bedre tid til at samarbejde med både ungdomsuddannelser og det lokale erhvervsliv, særligt på de ældste klassetrin. Aktivitetstimerne i de ældste klasser kan blandt andet bruges til at forberede de unges videre uddannelsesforløb. Det kan være gennem besøg på erhvervsskoler, gymnasier og virksomheder, mentorordning, hvor elever fra ungdomsuddannelser taler med folkeskoleelever om deres erfaringer, kortere praktikophold mv.

Regeringens forslag til et løft af folkeskolen er rettet mod børnehaveklassen og til og med 9. klasse og skal blandt andet sikre, at flere elever går ud af 9. klasse med kompetencer til at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse. Regeringen vil i forbindelse med arbejdet med 95 pct.-målsætningen og et kommende forslag til fleksuddannelse have fokus på overgange til ungdomsuddannelse og gennemførelsen heraf.

Inklusion – en folkeskole med plads til alle

Det er en grundværdi for folkeskolen, at den skal være indrettet, så der er plads til alle børn i fællesskabet.

Regeringen har indgået en aftale med landets kommuner om, at flere elever skal inkluderes i den almindelige undervisning.

Den sammenhængende skoledag vil skabe bedre rammer for, at skolerne kan tilrettelægge skoledagen, så den udfordrer både fagligt stærke og svage elever og elever med særlige vanskeligheder. Skoledagen skal give alle elever den nødvendige støtte samtidig med, at fællesskabet med kammeraterne fastholdes. Der vil dog stadig være specialtilbud til de elever, hvis behov ikke kan imødekommes indenfor den sammenhængende skoledag i den almindelige folkeskole.

Inklusion - en omstilling af folkeskolen

Folkeskolen udskiller alt for mange elever fra den almindelige undervisning. I den seneste årrække har antallet af elever, der er henvist til specialundervisning, været kraftigt stigende. Udgifterne til specialtilbud har været stigende og udgør ifølge den seneste samlede opgørelse ca. 30 pct. af de samlede udgifter til folkeskolen. Udviklingen skal ses i lyset af, at der ikke er dokumentation for, at elever, som udskilles til specialskoler og specialklasser, klarer sig bedre fagligt, end de ville have gjort i den almindelige folkeskole. Alle børn skal blive dygtigere gennem inklusion, ved at den almene undervisning styrkes, og den enkelte får støtte sammen med sine kammerater.

For at løse denne udfordring er der iværksat en række initiativer, der skal understøtte kommunernes omstilling:

- *Ny lovgivning om en inkluderende folkeskole.* Regeringen har gennemført en lovændring om øget inklusion med en ny afgrænsning af specialundervisningen, der skaber mere fleksible rammer for skolernes tilrettelæggelse af den inkluderende undervisning.
- *Opfølgning på omstillingen til øget inklusion.* Regeringen og KL er enige om, at andelen af elever, der inkluderes i den almindelige undervisning, skal øges fra 94,4 pct. i dag til 96,0 pct. af det samlede elevtal i folkeskolen i 2015, og at elevernes faglige niveau og trivsel fastholdes eller styrkes.
- *Inklusionsudvikling.* Regeringen har etableret et nationalt rådgivningsteam for inklusion i dagtilbud, skoler og fritidstilbud, der skal hjælpe kommunerne med en helhedsorienteret og fagligt forsvarlig omstilling af inklusionsindsatsen.
- *Nationalt Ressourcecenter for Inklusion og Specialundervisning.* Regeringen har oprettet et nyt resourcecenter for inklusion og specialundervisning for at understøtte og kvalificere kommunernes omstilling til øget inklusion ved at stille viden til rådighed til fagpersoner i og omkring folkeskolen.
- *Informations- og holdningskampagner målrettet forældre og elever.* Regeringen støtter to kampagner, som skal skabe dialog lokalt om, hvordan der kan sikres en fagligt stærk folkeskole for alle.
- *Følgegruppen for Inklusion.* Børne- og undervisningsministeren har etableret en følgegruppe for inklusion i folkeskolen, der skal sikre opbakning og dialog blandt centrale parter til målsætningen om en mere inkluderende folkeskole.
- *Puljen til it til fagligt svage elever og elever med særlige behov.* I forbindelse med satspuljeaftalen for 2012 er der afsat midler til udvikling af nye digitale læringsformer og pædagogik til inklusion samt til at fremme anvendelse af it-baserede redskaber for at styrke undervisningsdifferentiering.

En sammenhængende skoledag for Frederik i 8. klasse

Et eksempel

Frederik i 8. klasse får en bedre start på dagen, hvis den starter med et ordentligt måltid. Han er derfor glad for skolens morgenmadsordning for udskolingsklasserne. Han er også glad for, at han selv er med til at vælge nogle af de fag, der skal stå på skoleskemaet. Han har valgt et innovationstema med valgfag, der både indeholder design, produktion og branding/markedsføring. Frederik er blevet mere interesseret i danskundervisningen, efter at han kan se, hvor stor en betydning fortællingen har for et produkt.

Det er torsdag i dag, og skoledagen slutter af med, at han skal besøge det lokale handelsgymnasium gennem den mentorordning, som skolen har. Men inden da skal han have fysik/kemi, biologi og matematik. Fagene er for en periode slået sammen, da klassen har tema om sundhed og alkohol. De skal blandt andet beregne vægt, volumen og alkoholprocenter af forskellige drikke, tale om optagelse i kroppen, forskelle på kvinder og mænd og deres forbrænding osv. De skal også beregne reaktionstiders betydning for bremselængder, og så skal der sættes gæringsprocesser i gang, som klassen samler data fra og senere bearbejder på computeren.

Inden Frederik skal besøge handelsgymnasiet, er der en times lektiehjælp, hvor Frederik noget af tiden skal have en kort snak med sin klasselærer. For en måned siden fik han en foreløbig uddannelsesparathedsvurdering, hvor han fik besked på at arbejde med at kunne løse sine opgaver mere selvstændigt. Hans klasselærer vil komme med et forslag til, hvordan de sammen kan sikre en positiv udvikling for Frederik, så han er klar til at begynde på en ungdomsuddannelse, når tiden kommer dertil. Frederik cykler hen til handelsgymnasiet. Det giver point i skolens cykelkonkurrence, hvor alle elever konkurrerer med hinanden om, hvem der kører flest kilometer. Alle resultater samles digitalt, og overbygningsklasserne på skolen skiftes til at fremstille den ugentlige statistik på computer. Han skal tilbage til skolen bagefter. Han spiller på skolens baskethold, som træner hver tirsdag og torsdag efter almindelig skoletid. Det er fedt, at de har fået en ny træner, som spiller på 1. holdet i den lokale klub.

Styrket efteruddannelse og anvendelse af viden om god undervisning

Lærerne og skolelederne er drivkraften i folkeskolen. Dygtige lærere og skoleledere har afgørende betydning for elevernes resultater.

Derfor skal folkeskolens udvikling bygge på en stærk faglighed blandt skolens professionelle. De skal have de bedste forudsætninger og stærke kompetencer for at undervise eleverne og for at lede folkeskolen.

Styrket efteruddannelse og anvendelse af viden om god undervisning

1. Styrket efteruddannelse af lærere og pædagoger. Det er regeringens mål, at lærerne i 2020 skal have undervisningskompetence (tidligere linjefag) i de fag, de underviser i. Regeringen vil afsætte i alt 1 mia. kr. i perioden 2014-2020 til styrket efteruddannelse af lærere og pædagoger i folkeskolen.
2. Forbedrede karriereveje for lærere.
3. Statsligt løft på i alt 60 mio. kr. i 2013-2015 til kompetenceudvikling for ledere.
4. Styrket forskning i pædagogik og undervisningsmetoder, der skal stilles til rådighed for lærere og ledere.
5. Korps af læringskonsulenter skal understøtte kvalitetsarbejdet i folkeskolen.
6. Nyt råd for børns læring.

Lærere, pædagoger og skoleledere skal løfte folkeskolen

Regeringens forslag til et løft af folkeskolen skal gøre eleverne dygtigere.

Folkeskolens 45.000 lærere er nøglen til at gennemføre et fagligt løft. Lærernes dygtighed og engagement er helt afgørende for, at eleverne får god undervisning. Samtidig er et tæt samarbejde mellem lærere og pædagoger med til at skabe øget fokus på trivsel, kvalitet i skole-hjem-samarbejdet og bedre muligheder for at inkludere alle elever.

Folkeskolens ledere har også en meget vigtig rolle i at løfte folkeskolen. Blandt andet ved at give retning for skolens arbejde, ved at udøve pædagogisk ledelse, der styrker medarbejdernes undervisning, og ved at skabe et miljø på skolerne, hvor elever og medarbejdere trives, og hvor der er et stærkt samarbejde mellem hjem og skole. Med løftet af folkeskolen kommer der også færre regler og mere frihed til skolerne og dermed et større ledelsesrum, som skal udfyldes.

Derfor vil regeringen styrke lærernes, pædagogernes og ledernes kompetencer med en række initiativer.

1. Styrket efteruddannelse af lærere og pædagoger

Regeringen vil som led i løftet af folkeskolen styrke den nuværende efteruddannelsesindsats for lærere og pædagoger.

Regeringen ønsker, at lærerne skal have undervisningskompetence – svarende til linjefag – i de fag, de underviser i. Lærerne, som har en faglig fordybelse i faget, vil sikre, at eleverne møder en undervisning af endnu højere faglig og pædagogisk kvalitet.

Regeringens mål er derfor, at alle elever i folkeskolen i 2020 skal undervises af lærere, som enten har undervisningskompetence (tidligere linjefag) fra læreruddannelsen eller har opnået en tilsvarende faglig kompetence via deres efteruddannelse mv.

Målsætningen om fuld kompetencedækning skal skrives ind i folkeskoleloven og indeholder alle fag og alle klassetrin og skal gælde på kommuneniveau. Regeringen vil drøfte den konkrete operationalisering og implementering af målsætningen om kompetencedækning med KL i de kommende forhandlinger om kommunernes økonomi for 2014.

Med målet sætter regeringen fokus på, at lærernes faglige kompetence og løbende faglige udvikling er central for elevernes læring. Og på, at kommunerne og skolerne systematisk skal arbejde hermed.

Regeringen vil samtidigt bidrage med i alt 1 mia. kr. i 2014-2020, som skal lægges oveni kommunernes nuværende efteruddannelse af lærere og pædagoger. Det statslige bidrag fordeles med 600 mio. kr. i 2014-2016 og 400 mio. kr. i 2017-2020. Midlerne skal medfinansiere kommunernes udgifter til opkvalificering af lærere og til opkvalificering af pædagoger, der varetager opgaver i folkeskolen.

I regeringens drøftelse med KL om målsætningen om kompetencedækning vil blandt andet indgå, hvordan regeringen og KL i fællesskab kan følge op på målsætningen, og hvordan kommunerne får lagt planer for en målrettet opkvalificeringsindsats, herunder løbende faglig opdatering. Der vil også indgå muligheden for lokal fleksibilitet i forhold til målsætningen, hvis der i enkelte kommuner og skoler er helt særlige udfordringer.

Som grundlag for kompetenceløftet vil regeringen sammen med KL kortlægge og analysere den nuværende efteruddannelsesindsats i kommunerne og udarbejde en status for kompetencedækningen. Analysen skal samtidig belyse mulighederne for målretning af efteruddannelsen af lærerne, der blandt andet tager udgangspunkt i lærernes faglige kernekompetencer, nye læringsformer i folkeskolen og behovet for it-understøttelse af indlæringen i folkeskolen.

Reform af læreruddannelsen

Regeringen indgik den 1. juni 2012 forlig med Venstre, Konservative og Dansk Folkeparti om en ny læreruddannelse. Målet er en fagligt stærkere og mere attraktiv læreruddannelse, der matcher folkeskolens behov. Hensigten er, at lærerne underviser i fag, de har undervisningskompetence i, så eleverne i folkeskolen i højere grad møder lærere, der har en faglig fordybelse i netop de fag, der er på skoleskemaet.

Nogle af hovedelementerne i reformen er:

- Der skal stilles højere krav til både de lærerstuderende og til underviserne på læreruddannelsen.
- Den nuværende detailregulering af, hvad den studerende skal igennem, afløses af styring via mål for, hvad den studerende skal kunne. Hensigten er at sikre, at læreruddannelsen løbende kan tilpasse sig folkeskolens fagrække – uden at der først skal gennemføres lovændringer.
- De studerende skal som norm have tre undervisningsfag, heraf enten dansk eller matematik. Målet er, at folkeskolens lærere underviser i fag, som de har undervisningskompetence i.
- Lærernes grundfaglighed skal styrkes markant.
- Lærernes kompetencer i forhold til at bruge it som pædagogisk redskab styrkes.
- Der skal være mere folkeskole i læreruddannelsen. Blandt andet indføres karakter ved bedømmelse af praktikken og krav om større praksisforankring af professionsbachelorprojektet.
- Der indføres en ny model for adgang og optag på læreruddannelsen, som baseres på en centralt fastsat optagelseskvotient kombineret med optagelsessamtaler.
- Undervisningen på læreruddannelsen skal i langt højere grad baseres på praksisrelevant og evidensbaseret viden.

Reform af pædagoguddannelsen er på vej

Pædagoguddannelsen skal fornys, så pædagogerne bliver endnu dygtigere til at understøtte børns leg og læring lige fra vuggestue og børnehave til folkeskolen, SFO'en, fritidshjemmet og klubben, hvor de forskellige pædagogiske fagligheder skal bringes i spil sammen med andre professioner.

2. Forbedrede karriereveje for lærere

Vi skal fastholde dygtige lærere i folkeskolen og være bedre til at bruge deres kompetencer.

Regeringen foreslår derfor, at der i folkeskolen skal være mere spændende og udviklende karrieremuligheder for lærerne. Folkeskolen skal være en moderne arbejdsplads med gode udviklingsmuligheder. Udviklingen af folkeskolens kvalitet hænger tæt sammen med fokus på undervisningsopgaven som en attraktiv karrierevej. Samtidig skal andre karrieremuligheder i folkeskolen udvikles og synliggøres.

Regeringen vil derfor invitere KL og Danmarks Lærerforening til et samarbejde om, hvordan der kan skabes bedre karrieremuligheder.

Forbedrede karriereveje kan for eksempel bestå af, at skolelærere, der har opbygget særligt stærke kompetencer inden for et bestemt område, i endnu højere grad kan fungere som faglige fyrtårne, vejledere, samarbejdspartnere for læringskonsulenterne mv. Det er også tanken, at de dygtigste lærere skal indgå i det nye korps af læringskonsulenter, så de kan understøtte det nationale løft af folkeskolen.

3. Styrket efteruddannelse af ledere

Den praktiske gennemførelse af løftet af folkeskolen vil give lederne på skolerne og i kommunerne en meget stor opgave.

Den sammenhængende skoledag er en ny måde at tilrettelægge skolen på og medfører en markant ændring i kommunernes og skoleledernes rolle i folkeskolen.

Succesfuld realisering af løftet af folkeskolen afhænger i høj grad af kommunalbestyrelsernes og skoleledernes evne til at lede forandringer og få det bedste ud af de nye rammer og muligheder. Alle erfaringer viser, at succesfuld forandring forudsætter tydelig og kompetent ledelse.

Skolerådets formandskab har i sin beretning fra 2012 anbefalet, at skolelederne i deres pædagogiske ledelsesopgave fokuserer mere på at forbedre selve undervisningen, herunder det professionelle samarbejde mellem skolens medarbejdere. Det indebærer blandt andet, at skolelederen sætter mål og en klar retning for skolens didaktiske og pædagogiske arbejde og sikrer målrettet kompetenceudvikling af medarbejderne.

Regeringen foreslår, at der afsættes yderligere i alt 60 mio. kr. i 2013-2015 til et kompetenceudviklingsforløb for skoleledere og kommunale forvaltningsledere med fokus på pædagogisk ledelse og den faktiske realisering af initiativerne i løftet af folkeskolen.

Kompetenceudviklingen skal blandt andet målrettes til:

- Ledernes konkrete opgaver og udfordringer i forhold til planlægningen af en sammenhængende skoledag,
- En styrkelse af skoleledernes pædagogiske ledelse,
- En opkvalificering af ledere og forvaltningschefer til at styre gennem mål og evalueringer og at anvende efteruddannelse af lærere og pædagoger strategisk til at nå skolens mål.

4. Styrket forskning i pædagogik og undervisningsmetoder

Regeringen har afsat 320 mio. kr. årligt i 2013-2015 til udviklings- og evidensbaseret af uddannelserne på erhvervsakademier og professionshøjskoler, herunder lærer- og pædagoguddannelserne. 268 mio. kr. skal anvendes på professionshøjskolerne, hvor de blandt andet skal styrke grund- og efteruddannelsen for lærere og pædagoger og dermed undervisningen i folkeskolen.

Med de nye midler har professionshøjskolerne fået en ny og mere klar opgave og bedre muligheder for at opbygge viden i relation til folkeskolen. Professionshøjskolerne skal i samarbejde med folkeskoler og universiteter udvikle og formidle den viden, som er nødvendig for at møde folkeskolens udfordringer. I den forbindelse skal der blandt andet sikres en tættere dialog med folkeskolerne som aftagere af viden.

Der vil blive etableret et nyt forum, der skal sikre en bedre effekt og koordinering af udviklings- og forskningsaktiviteterne i relation til uddannelsesområdet, herunder til folkeskolen.

Den faktiske gennemførelse er afgørende for et løft af folkeskolen

Når nye metoder og redskaber skal gennemføres ved ny lovgivning, er det typisk en udfordring at få tingene ændret ude i den praktiske verden. Det er ikke usædvanligt, at store ændringer i praksis kan støde på vanskeligheder, der forsinker – eller ligefrem forhindrer – gennemførelsen og måske også betyder, at vigtige kvalitetstiltag ikke får deres fulde virkning.

I forbindelse med implementeringen af ny praksis i folkeskolen er det derfor vigtigt, at der ikke kun fokuseres på selve lovgivningen eller kvalitetsudviklingsredskabet. Der skal også fokus på at klæde de aktører på, der skal gennemføre og anvende tingene i praksis. Derfor skal et løft af folkeskolen hjælpes på vej af rådgivning og vejledning – blandt andet fra et nyt korps af læringskonsulenter.

5. Etablering af korps af læringskonsulenter

Regeringen foreslår, at der oprettes et nationalt korps af ca. 40 læringskonsulenter, som skal tilbyde de enkelte kommuner og folkeskoler rådgivning om kvalitetsudviklingen. Korpsset skal blandt andet bestå af dygtige lærere og skoleledere. Læringskonsulenterne skal sparre med ledelsen og være med til at sprede gode metoder, værktøjer og viden, så de inspirerer lærerne på skolerne til at gøre mere af det, der virker.

Læringskonsulenterne skal yde en rådgivning, der er tilpasset de enkelte skolers behov. Skoler med store udfordringer kan for eksempel have behov for særlige rådgivningsforløb og hjælp til at genoprette kvaliteten, mens de mest velfungerende skoler for eksempel kan have behov for rådgivning på særlige indsatsområder – som for eksempel styrket lærersamarbejde.

Læringskonsulentkorpsset skal etableres ved en sammenlægning og en udvidelse af den nuværende fagkonsulentordning, Tosprogs-Taskforcen og Inklusionsudvikling i Ministeriet for Børn og Undervisning.

6. Nyt råd for børns læring

Der er behov for at se børnenes læring fra 0-16 år i en sammenhæng. Dagtilbuddene skal stimulere børnenes lyst til at lære, og der skal være en mere glidende overgang mellem dagtilbud og folkeskole.

Regeringen foreslår, at det nuværende skoleråd udvides med repræsentanter for dagtilbudsområdet og omdøbes til Råd for Børns Læring.

Klare mål for folkeskolens udvikling og mere lokal frihed

Den danske folkeskole er en del af en stærk dansk tradition for lokalt selvstyre. Den tradition vil regeringen bygge videre på.

Det afgørende for en god folkeskole er ikke regler for, hvordan kommunerne og skolerne tilrettelægger indsatsen. Det afgørende er, at alle folkeskoler giver eleverne de færdigheder, de skal have, og at eleverne trives godt i skolerne.

Derfor skal vi have mindre detailregulering og styre mindre på processer og mere på mål og resultater. Regeringen vil opstille få, nationale mål og give øget frihed til kommunerne og skolerne til at opfylde målene.

Vi skal vise folkeskolen tillid.

1. Tre klare nationale mål for folkeskolens udvikling

Der er behov for få, klare nationale mål for folkeskolens udvikling, som kan sætte en klar fælles retning og et højt ambitionsniveau for alles arbejde med udvikling af kvaliteten i folkeskolen.

Internationale erfaringer viser, at skolesystemer, der opsætter få, klare udviklingsmål, forbedrer deres resultater mest. Det skyldes, at klare mål skaber en fælles retning for arbejdet med kvalitetsudviklingen på alle niveauer.

Klare mål for folkeskolens udvikling og mere lokal frihed

1. Tre klare nationale mål for folkeskolens udvikling.
2. Regelforenkling med større frihed til kommuner og skoler.

Skolerådets formandskab har i sin beretning for 2012 blandt andet anbefalet, at der formuleres nogle få, klare og ambitiøse politiske udviklingsmål, som er fælles for hele folkeskolen. Og at der løbende bliver fulgt op på, om der sker fremskridt i forhold til at nå målene.

Anbefalingerne fra Skolerådets formandskab bygger blandt andet på positive erfaringer fra Ontario i Canada, hvor man har opnået markant forbedrede resultater ved blandt andet at sætte få, klare nationale mål for folkeskolen og knytte konkrete måltal til målene.

Regeringen foreslår tre nationale mål:

- Folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan.
- Folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater.
- Tilliden til og trivslen i folkeskolen skal styrkes blandt andet gennem respekt for professionel viden og praksis.

De tre mål afspejler regeringens overordnede vision for folkeskolen.

Målene harmonerer med de mål, som er opstillet for "Ny Nordisk Skole" og drøftet med partnerskabet for folkeskolen.

De tre nationale mål skal supplere regeringens målsætning om, at 95 pct. af en ungdomsårgang skal gennemføre mindst en ungdomsuddannelse.

Nationale mål giver en klar retning og et højt fælles ambitionsniveau for folkeskolens udvikling. Regeringen har opstillet operative måltal for de nationale mål, der vil gøre det muligt løbende at følge op på udviklingen. Måltallene er klare, enkle og målbare.

I kommunerne skal de nationale mål og de operative måltal danne grundlag for dialogen med skolerne og mellem skoleleder og skolens medarbejdere om udvikling af kva-

Tre nationale mål for folkeskolens udvikling

1. Folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan.

To måltal:

Mindst 80 pct. af eleverne skal være gode til at læse og regne i de nationale test.

Andelen af de allerdygtigste elever i dansk og matematik skal stige år for år.

2. Folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater.

Måltal:

Andelen af elever med dårlige resultater i de nationale test for læsning og matematik skal reduceres år for år.

3. Tilliden til og trivslen i folkeskolen skal styrkes blandt andet gennem respekt for professionel viden og praksis.

Måltal:

Elevernes trivsel skal øges.

liteten og resultatopfølgning. Med udgangspunkt i data og viden om resultater skal der hvert år følges op på kvaliteten og realiseringen af måltallene.

Som støtte til kommunernes og skolernes arbejde med opfølgning på måltallene og kvalitetsudvikling stilles der supplerende indikatorer til rådighed for kommunerne, herunder hvor stor en andel af skolens elever, der påbegynder og gennemfører en ungdomsuddannelse.

Kommunalbestyrelserne kan supplere de nationale mål med lokale udviklingsmål, hvis de ønsker det. Det kan fx være lokale udviklingsmål i forhold til skoler, som har særlige kvalitetsproblemer, eller skoler, der har høj kvalitet, og som skal udfordres yderligere.

Kommuner og skoleledere skal have redskaber til at følge kvalitetsudviklingen. Den kvalitetsrapport, som kommunalbestyrelsen i dag skal udarbejde én gang om året for kommunens skoler, skal forenkles og opdateres. Og regeringen vil i samarbejde med KL udvikle et it-baseret

Samarbejdet om "Ny Nordisk Skole"

Regeringen har lanceret initiativet "Ny Nordisk Skole" som et understøttende perspektiv til et løft af folkeskolen. Formålet med "Ny Nordisk Skole" er at styrke pædagoger, lærere og lederes arbejde med læring, så alle børnene lærer mest muligt. "Ny Nordisk Skole" tager ligesom udspillet til et løft af folkeskolens udgangspunkt i, at praksissen på dagtilbudsområdet og i uddannelsessystemet skal bygge på viden om det, vi ved, der virker.

I "Ny Nordisk Skole" samarbejder folkeskoler med dagtilbud, ungdomsuddannelser og fritidstilbud i netværk om at styrke kvaliteten og skabe øget sammenhæng i tilbud til børn og unge fra 0 til 18 år. Lærere, pædagoger, undervisere på ungdomsuddannelser m.fl. bruger hinanden til at blive klogere på egen og hinandens praksis og til at dele viden om, hvad der virker.

"Ny Nordisk Skole" skal underbygge effekten af løftet af folkeskolen ved at sikre de professionelle ejerskab til målet og forpligte alle – på tværs af faggrupper og institutionsområder - til at arbejde sammen om at nå målet om, at alle børn lærer mest muligt uanset social baggrund.

ledelsesværktøj baseret på eksisterende data, som stilles til rådighed på en brugervenlig måde på folkeskoleområdet. Ledelsesværktøjet skal give brugerne på forskellige niveauer en nem, samlet adgang til data og målrettede resultatindikatorer.

De opstillede måltal vil ikke føre til yderligere offentliggørelse af testresultater, da adgangen til data ligesom i dag vil være målrettet de enkelte brugergrupper og være begrænset til de indikatorer, som er nødvendige for at understøtte kvalitetsudviklingen på det givne niveau.

På baggrund af de nationale mål og de operative måltal skal regering, kommuner og folkeskolens øvrige parter hvert år have en dialog om folkeskolens resultater, og om der er behov for justeringer af indsatsen. Det skal ske på basis af en årlig statusredegørelse fra Ministeriet for Børn og Undervisning.

Regeringen vil også ændre det nuværende statslige kvalitetstilsyn, så det tager udgangspunkt i de nationalt fastsatte måltal og kvalitetsindikatorer. Tilsynet skal således primært have fokus på at skabe grundlag for kvalitetsudviklingen på skolerne og skal ses i sammenhæng med læringskonsulenternes arbejde.

2. Regelforenkling med større frihed til kommuner og skoler

Regeringen vil give kommunerne større frihed til at tilrettelægge arbejdet i folkeskolen. Folkeskolen skal i højere grad styres efter fælles mål og mindre efter regler og procedurekrav.

Ufleksible regler hindrer skolerne i at anvende skolens ressourcer på den bedste måde. Der er blandt andet en række statslige regler, der i dag afskærer skolerne fra fleksible samarbejdsformer med andre skoler, dagtilbud og biblioteker. Sådanne regler er med til at indskrænke ledelsesrummet i kommunerne og for den enkelte skoleleder. Resultatet er, at kommuner og ledere må bruge uforholdsmæssig megen tid på formelle processer og forhindres i at anvende skolens ressourcer på den bedste måde.

I en undersøgelse fra 2011 af ledelsesvilkår for danske skoleledere mente 61 pct. af lederne, at den statslige og kommunale regulering af skolernes arbejde var unødigt bureaukratisk.

Derfor vil regeringen fjerne en række af de statslige regler på folkeskoleområdet for at styrke det lokale ledelsesrum i kommunerne og på de enkelte skoler. Flere af forenklingerne vil også give større frihed til lærerne.

Regeringen foreslår på den baggrund en forenkling af en række statslige regler:

- Forenkling af elevplanerne med udgangspunkt i en evaluering i 2013 af de igangsatte forsøg i medfør af udfordringsretten med elevplaner i 56 kommuner. Det kunne ske ved at opretholde de årlige, skriftlige elevplaner i dansk, matematik, engelsk og evt. andre kernefag, men herudover give den enkelte skole adgang til selv at vurdere ud fra en helhedsvurdering af eleven, hvilke andre fag det er væsentligt at udarbejde skriftlige elevplaner i.
- Forenkling af "Fælles Mål", der blandt andet indeholder mål for undervisningen i de enkelte fag og angiver trinmål for, hvad der skal læres på de enkelte klassetrin. "Fælles Mål" for dansk og matematik skal forenkles inden udgangen af 2013 med henblik på, at de bedre kan anvendes af lærerne i undervisningen, og at det bliver tydeligt for lærere, ledere, forældre og elever, hvad det forventes, at den enkelte elev kan på hvert klassetrin. Med udgangspunkt i erfaringerne fra ændring af "Fælles Mål" for dansk og matematik vil "Fælles Mål" for resten af fagrækken ligeledes blive forenklet inden skolestart 2014.
- Enklere styring af timetallet for folkeskolen. De eksisterende minimumstimer for de tre fagblokke (humanistiske fag, naturfag og praktiske/musiske fag) vil blive afskaffet.
- Enklere regler for fritagelse af undervisning i kristendomskundskab. Det nuværende krav om afholdelse af et møde forud for fritagelse skal ophæves.
- Forenkling af afgangsprøver. Der igangsættes et udredningsarbejde med henblik på at vurdere muligheden for færre og bedre prøver med mindre censur – herunder i forhold til målet, om at lærerne skal være mest muligt sammen med eleverne.
- Afskaffelse af loft over daglig undervisningstid. Loftet over timetallet i indskoling på 7 timer afskaffes og erstattes af en bestemmelse om, at en skoleuge set over et skoleår i gennemsnit ikke må overskride 40 timer.
- Forenkling af de årlige kommunale kvalitetsrapporter for folkeskolerne.
- Øget adgang til fælles ledelse for folkeskoler og for folkeskoler og dag- og fritidstilbud. Der skal være bedre mulighed for kommunerne for at etablere fælles ledelse mellem flere mindre folkeskoler og mellem mindre skoler og dagtilbud.
- Mere fleksible regler for sammensætning af skolebestyrelser. Kommunalbestyrelserne får kompetence til at fastsætte regler for valg af skolebestyrelser og mere frihed til at fastlægge deres sammensætning.

Den fremtidige styring af timetallet i folkeskolen

- Der fastlægges minimumsregler på hvert klassetrin for skoleugens længde, det samlede antal årlige undervisningstimer og antallet af årlige undervisningstimer i dansk og matematik.
- Der vil herudover blive fastlagt vejledende timetal for undervisningen på hvert klassetrin i de enkelte, øvrige fag.
- Kommunerne kan give skoler dispensation til at konvertere aktivitetstimer til voksne i undervisningen i de yngste klasser og i klasser med helt særlige behov. Det vil for de pågældende elever indebære en kortere skoleuge end for de øvrige elever.

- Forenkling af folkeskolelovens bestemmelse om klasselærere. Alle klasser skal fortsat have en klasselærer, men skolerne skal have frihed til at fastsætte, hvordan organiseringen og ansvaret for løsningen af klasselæreropgaven skal varetages. Bestemmelsen om, at klasselæreropgaven tillægges et antal årlige undervisningstimer til varetagelsen af opgaven ophæves.
- Pligten til at oprette et pædagogisk råd ophæves, så det bliver frivilligt for kommunerne.

Herudover vil regeringen give kommuner og skoler helt nye frihedsgrader på en række områder:

- De nye aktivitetstimer skal ikke være underlagt de traditionelle regler for undervisningstimerne i folkeskolen. Kommunerne får udstrakt frihed til at anvende aktivitetstimerne til de formål, som de ønsker i lyset af lokale forhold. Timerne skal også kunne anvendes på tværs af klasser og årgange og ikke være omfattet af reglerne om holddannelse.
- Øget frihed til at anvende pædagoger i undervisningen på 1.-3. klassetrin. Kommunerne skal have adgang til at anvende pædagoger i undervisningen på 1.-3. klassetrin.
- Kravet om, at det kun er lærere på skolen, der kan varetage skolebiblioteksfunktionen, bortfalder.
- Mulighed for flere valgfag. Kommunalbestyrelserne skal have adgang til at godkende, at der tilbydes undervisning i valgfag, der ligger ud over de valgfag, der findes "Fælles Mål" for, og som ikke nødvendigvis er praktisk eller kunstnerisk betonedede fag.

Godkendte frikommuneforsøg på folkeskoleområdet

Regeringen har godkendt en række frikommuneforsøg, som giver kommunerne friere rammer.

Syv kommuner har indtil videre fået godkendt frikommuneforsøg på folkeskoleområdet (Odense, Fredensborg, Gentofte/Gladsaxe, Vejle, Viborg, Vesthimmerland og Odsherred).

Blandt de godkendte forsøg er:

- Øget fleksibilitet i reglerne om uddannelseskvalifikationer
- Fleksible regler for holddannelse
- Måltrettet anvendelse af elevplaner
- Samdrift af folkeskole og dagtilbud
- Virksomhedspraktik i 7. klasse.

En fælles opgave

Et løft af folkeskolen forudsætter, at alle bidrager: Elever, forældre, lærere, pædagoger, skoleledere, kommunalbestyrelser og Folketinget. Når vi skal nytænke folkeskolen, er der brug for, at alle tager ejerskab til ændringerne.

Vi skal løfte i fællesskab.

Regeringen vil invitere den brede kreds af partier i folkeskoleforligskredsen til forhandlinger om vores udspil. Desuden vil regeringen videreføre det partnerskab for folkeskolen, som blev etableret i foråret 2012. Regeringen vil invitere partnerskabet til dialog om, hvordan udspillet målsætninger og initiativer kan gennemføres i praksis.

Sigtet er at vedtage den nødvendige lovgivning i 2013, så den kan få virkning fra skoleåret 2014/15.

Regeringen vil drøfte med partierne, hvordan et løft af folkeskolen kan opnås ved omprioritering og nytænkning, så pengene til folkeskolen bruges bedre. Danmark bruger i dag 39 mia. kr. til folkeskolen om året, hvilket svarer til ca. 66.000 kr. pr. elev. Det gør os til ét af de lande i OECD, som bruger flest penge på hver elev. Herudover anvender vi i dag ca. 4½ mia. kr. til skolefritidsordninger (SFO).

Den sammenhængende skoledag indebærer, at eleverne tilbringer mere tid sammen med lærerne. Det kan opnås ved en bedre brug af de eksisterende ressourcer og forudsætter især en mere fleksibel anvendelse af lærernes arbejdstid. KL har forud for overenskomstforhandlingerne i 2013 meldt ud, at kommunerne anser den nuværende arbejdstidsaftale for at være en barriere for bedre ledelsesprioritering og dermed bedre resultater i folkeskolen. Kommunalbestyrelserne og skolelederne skal have et større ansvar og større fleksibilitet i tilrettelæggelsen af skoledagen og prioriteringen af lærernes arbejdstid.

Den sammenhængende skoledag vil desuden indebære færre udgifter til fritidsordninger og klubtilbud, idet børnene vil få mindre behov for at benytte disse ordninger, når skoledagen udvides, og aktiviteter flytter fra fritidstilbuddene over i skolen. Det vil frigøre midler til et løft af folkeskolen.

Regeringen foreslår også en række forenklinger i reglerne for folkeskolen. Det vil give kommuner og skoler større frihed og frigøre ressourcer, som de i stedet kan anvende til at styrke folkeskolen.

Regeringen vil samtidigt prioritere flere ressourcer til folkeskolen – i alt ca. 4 mia. kr. ekstra i perioden 2013-2020. Heraf målretter regeringen i alt 1 mia. kr. i 2014-2020 til et kompetenceløft for lærere og pædagoger.

Der er også afsat ½ mia. kr. i perioden 2012-2015 til styrket anvendelse af it i folkeskolen. Pengene skal især bidrage til øget anvendelse og bedre brug af digitale læremidler i folkeskolen.

I 2013-2015 er der endvidere afsat 320 mio. kr. om året til udviklings- og evidensbaseret af uddannelserne på professionshøjskoler og erhvervsakademier og forskning i professionsfagene. Pengene skal blandt andet styrke læreruddannelsen og pædagoguddannelsen og undervisningen i folkeskolen.

Regeringen vil sikre, at tilskuddene til de frie skoler tilpasses, så skolerne får tilsvarende muligheder for at øge kvaliteten i undervisningen som folkeskolen. Der vil ikke blive stillet krav til, at frie grund- og efterskoler også skal levere en længere sammenhængende skoledag.

Gør en god skole bedre – et fagligt løft af folkeskolen

2012/2013:8

Henvendelse om udgivelsen kan i øvrigt ske til

Ministeriet for Børn og Undervisning
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
Tlf.: 33 92 50 00
E-mail: uvm@uvm.dk

ISBN

978-87-92985-06-4

Elektronisk publikation

978-87-92985-07-1

Design

e-Types & India

Foto

Stig Stasig Fotografi

Tryk

Rosendahls Schultz Grafisk a/s

Web

Publikationen kan hentes på
www.uvm.dk/bedreskole

